TRIBUNALENS DOM (fjärde avdelningen)

den 15 december 2010 *

I mål T-427/08,

Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs (CEAHR), Bryssel (Belgien), företrädd av advokaten P. Mathijsen,

sökande,

mot

Europeiska kommissionen, inledningsvis företrädd av X. Lewis och F. Ronkes Agerbeek, därefter av M. Ronkes Agerbeek och F. Castilla Contreras, samtliga i egenskap av ombud,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

med stöd av

Richemont International SA, Bellevue (Schweiz)**,** företrätt av advokaten J. Ysewyn, och H. Crossley, solicitor,

intervenient,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut K(2008) 3600 av den 10 juli 2008 om avslag på ett klagomål som ingetts av sökanden i ärende COMP/E-1/39097,

meddelar

TRIBUNALEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av ordföranden O. Czúcz (referent) samt domarna I. Labucka och K. O'Higgins,

justitiesekreterare: handläggaren K. Pocheć,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 3 februari 2010,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

1 Sökanden, Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs (CEAHR), är en sammanslutning utan vinstintresse som består av sju nationella sammanslutningar från sex medlemsstater och som företräder oberoende klockreparatörers intressen.

2 Den 20 juli 2004 ingav sökanden ett klagomål till Europeiska gemenskapernas kommission mot flera företag, däribland intervenienten, vilka är verksamma inom sektorn för tillverkning av klockor (nedan kallade de schweiziska klocktillverkarna). Sökanden påtalade att det förelåg ett avtal eller samordnat förfarande mellan dessa tillverkare och hävdade att det förekom missbruk av en dominerande ställning till följd av deras vägran att tillhandahålla reservdelar till oberoende klockreparatörer.

3 Kommissionen informerade sökanden, i skrivelse av den 28 april 2005, om dess preliminära ställningstagande till klagomålet (nedan kallat det preliminära ställningstagandet). Kommissionen påpekade att den, efter sin utredning, inte hade funnit någon omständighet som visade att det förelåg ett samordnat förfarande eller avtal mellan tillverkarna av lyxur. Den ansåg dessutom att det inte fanns en fristående marknad för reparations- och underhållstjänster, utan att tillhandahållandet av dessa tjänster var

kännetecknande för den mycket konkurrensutsatta marknaden för lyxur. Kommissionen drog följaktligen slutsatsen att de faktiska omständigheter som det redogjordes för i klagomålet inte stred mot artiklarna 81 EG och 82 EG.

4 Sökanden yttrade sig över det preliminära ställningstagandet i en skrivelse av den 20 juli 2005, som den ingav till kommissionen, i vilken den vidhöll att de schweiziska klocktillverkarnas vägran att fortsätta tillhandahålla reservdelar utgjorde en överträdelse av gemenskapernas konkurrensregler.

5 Kommissionen underrättade sökanden, i skrivelse av den 13 december 2007, om att den – i enlighet med artikel 7.1 i kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna 81 [EG] och 82 [EG] (EUT L 123, s. 18), efter en undersökning av de faktiska och rättsliga omständigheter som sökanden hade hänvisat till i sitt klagomål och sina övriga yttranden – vidhöll sin preliminära bedömning, enligt vilken det inte fanns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja utredningen om de påstådda överträdelserna. I skrivelse av den 30 januari 2008 besvarade sökanden denna skrivelse genom att vidhålla sin ursprungliga ståndpunkt.

6 Den 10 juli 2008 antog kommissionen beslut K(2008) 3600, genom vilket den avslog klagomålet med hänvisning till att det inte fanns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja utredningen om de påstådda överträdelserna (nedan kallat det angripna beslutet).

7 Kommissionen grundade bedömningen att det inte fanns ett tillräckligt gemenskapsintresse på fyra huvudsakliga överväganden.

8 För det första påpekade kommissionen att klagomålet på sin höjd kunde anses avse en marknad eller ett marknadssegment av begränsad storlek, vars ekonomiska betydelse följaktligen också är begränsad (det angripna beslutet, punkt 8).

9 Kommissionen tillade, för det andra, att den på grundval av de uppgifter som den förfogade över inte kunde anse att det förelåg en samverkan eller ett samordnat förfarande, som var konkurrensbegränsande, mellan de schweiziska klocktillverkarna. I synnerhet var det osannolikt att de selektiva distributionssystem som dessa tillverkare hade infört inte omfattades av det gruppundantag som medges enligt kommissionens förordning (EG) nr 2790/1999 av den 22 december 1999 om tillämpningen av artikel 81.3 [EG] på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden (EGT L 336, s. 21) (det angripna beslutet, punkt 43).

10 För det tredje påpekade kommissionen att den hade undersökt primärmarknaden för lyx- och prestigeur samt två eftermarknader, det vill säga marknaden för reservdelar och marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende lyx- och prestigeur, och kommit fram till *prima facie*-bedömningen att de två eftermarknaderna inte var fristående marknader. Det hade följaktligen inte framkommit att det fanns någon dominerande ställning, vilket innebar att frågan huruvida det hade förekommit missbruk inte var relevant (det angripna beslutet, punkt 44).

11 Kommissionen angav, för det fjärde, att det, med hänsyn till dess bedömning av de påstådda överträdelserna, framstod som föga sannolikt att en överträdelse av konkurrensreglerna skulle konstateras, även om ytterligare medel för utredningen tilldelades. En sådan tilldelning skulle därför vara oproportionerlig (det angripna beslutet, punkterna 8 och 45). Kommissionen tillade att det, för det fall att överträdelser av gemenskapens konkurrensregler kunde konstateras, i vart fall framgick att de nationella konkurrensmyndigheterna och domstolarna, som var behöriga att tillämpa

artiklarna 81 EG och 82 EG, var väl skickade att pröva sådana överträdelser (det angripna beslutet, punkt 8).

Förfarandet och parternas yrkanden

12 Sökanden har väckt denna talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 24 september 2008.

13 Richemont International ansökte genom handling som inkom till förstainstansrättens kansli den 27 januari 2009 om att få intervenera i målet till stöd för kommissionens yrkanden. Ordföranden på förstainstansrättens fjärde avdelning biföll ansökan genom beslut av den 30 mars 2009.

14 Intervenienten inkom med sin inlaga och övriga parter yttrade sig över densamma inom de fastställda fristerna.

15 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (fjärde avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet. Förstainstansrätten anmodade parterna, såsom åtgärder för processledning, att besvara vissa frågor skriftligen och att inge vissa handlingar. Parterna efterkom anmodan inom den fastställda fristen.

16 Parterna utvecklade sin talan och svarade på tribunalens frågor vid förhandlingen den 3 februari 2010. Sökanden begärde vid förhandlingen att ett avsnitt i kommissionens svar på en skriftlig fråga från tribunalen skulle tas bort från handlingarna i målet. Den gjorde härvid gällande att avsnittet innehöll argument som inte hade samband med

den fråga som ställts och att de dessutom var nya i förhållande till de argument som kommissionen hade framställt i det angripna beslutet, svaromålet och dupliken.

17 Sökanden har yrkat att tribunalen ska

— ogiltigförklara det angripna beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna, och

— förplikta intervenienten att ersätta de rättegångskostnader som har uppkommit till följd av interventionen.

18 Kommissionen har yrkat att tribunalen ska

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

19 Intervenienten har yrkat att tribunalen ska

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta de rättegångskostnader som intervenienten har förorsakats.

Rättslig bedömning

20 Sökanden har åberopat fem grunder till stöd för sin talan. Den första grunden, som består av två delar, avser dels en oriktig bedömning av huruvida det finns ett gemenskapsintresse, dels rättsstridigheter med avseende på konstaterandet att den relevanta marknadens storlek och följaktligen dess ekonomiska betydelse är begränsade. Som andra grund har det gjorts gällande den relevanta marknaden har definierats felaktigt. Den tredje och den fjärde grunden avser att artikel 81 EG respektive artikel 82 EG har åsidosatts. Sökanden har som femte grund gjort gällande att det har förekommit maktmissbruk, bestående i att det för sent åberopats att det inte fanns något gemenskapsintresse, att innehållet i ansökan har missuppfattats och att kommissionens utredning inte var objektiv.

21 Det noteras att de skäl som lagts till grund för kommissionens slutsats att det inte finns något gemenskapsintresse har bestritts av sökanden inte bara genom den första grunden, utan även genom den andra, den tredje och den fjärde grunden. Tribunalen anser därför att det är lämpligt att först pröva den första grundens andra del, som rör storleken på den relevanta marknad som avses med klagomålet och dess ekonomiska betydelse, och att pröva den första grundens första del, som rör frågan huruvida det finns ett tillräckligt gemenskapsintresse, först efter det att det har avgjorts huruvida talan kan bifallas såvitt avser den andra, den tredje och den fjärde grunden.

1. *Storleken på den marknad som avses med klagomålet och dess ekonomiska betydelse*

Parternas argument

22 Sökanden har gjort gällande att kommissionen, i punkt 8 i det angripna beslutet, till stöd för sin slutsats att det inte finns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja utredningen, framhöll att klagomålet endast avsåg (ett segment av) en marknad ”av begränsad storlek, vars ekonomiska betydelse följaktligen också [var] begränsad”. Kommissionen underlät emellertid att identifiera marknaden, att uppskatta dess storlek och att ange dess ekonomiska betydelse, i strid med sin motiveringsskyldighet. Kommissionen underlät dessutom att ta hänsyn till det förhållandet, som sökanden framhållit i det administrativa förfarandet, att oberoende urmakare i de 27 medlemsstaterna drabbas av de schweiziska klocktillverkarnas praxis, till följd av vilken ett helt hantverksyrke riskerar att försvinna.

23 Kommissionen har, med stöd av intervenienten, påpekat att den fullständiga analysen och motiveringen till dess ställningstagande, att det inte finns ett tillräckligt gemenskapsintresse, inte bara förekommer i den av sökanden kritiserade inledningen till det angripna beslutet, utan även i det angripna beslutet i dess helhet, särskilt punkterna 12–26. I sistnämnda punkter ges en klar framställning av den relevanta primärmarknaden (marknaden för lyx- eller prestigeur) och eftermarknaderna (marknaden för reparations- och underhållstjänster och marknaden för reservdelar till nämnda klockor).

24 Kommissionen har tillagt att konstaterandet i punkt 8 i det angripna beslutet, att marknaden är av begränsad storlek och att dess ekonomiska betydelse följaktligen också är begränsad, stöds av påståendet i samma punkt, enligt vilket det av den

information som den har fått framgår att ”service, när det gäller lyx- eller prestigeur, i storlekshänseende endast motsvarar en obetydlig del av den sammanlagda omsättningen från försäljning av lyx- eller prestigeur, medan det ska bäras i minnet att [nämnda klockor] endast motsvarar ett visst segment av totalmarknaden för klockor”.

25 Kommissionen har tillagt att den påstådda avsaknaden av motivering följer av att sökanden inte instämmer i kommissionens definition av den relevanta marknaden. Enligt kommissionen ska de två eftermarknaderna bedömas tillsammans med primärmarknaden, det vill säga marknaden för lyx- eller prestigeur (det angripna beslutet, punkt 16), som de har nära anknytning till. Det anges i det angripna beslutet att eftersom primärmarknaden är konkurrensutsatt, gäller detta även för eftermarknaderna (det angripna beslutet, punkt 18). Det har därför inte varit nödvändigt att fastställa eftermarknadernas storlek och ekonomiska betydelse, eftersom det inte bara är på dessa marknader som konkurrensen bedöms. Den omständigheten att sökanden inte instämmer i denna definition av marknaden innebär inte att det angripna beslutet i detta hänseende har brister i motiveringen.

Tribunalens bedömning

26 Enligt rättspraxis ska kommissionen, som genom artikel 85.1 EG har till uppgift att säkerställa tillämpningen av artiklarna 81 EG och 82 EG, definiera och genomföra unionens konkurrenspolitik. För detta ändamål har kommissionen ett utrymme för skönsmässig bedömning vid handläggningen av klagomål (förstainstansrättens dom av den 26 januari 2005 i mål T-193/02, Piau mot kommissionen, REG 2005, s. II-209, punkt 80, och av den 12 juli 2007 i mål T-229/05, AEPI mot kommissionen, ej offentliggjord i rättsfallssamlingen, punkt 38).

27 När kommissionen, i utövandet av detta utrymme för skönsmässig bedömning, ger de ingivna klagomålen olika prioritet, kan den inte endast fastställa i vilken ordning klagomålen ska behandlas, utan den kan även avslå ett klagomål på grund av att det inte finns ett tillräckligt gemenskapsintresse av att pröva ärendet (förstainstansrättens dom av den 14 februari 2001 i mål T-62/99, Sodima mot kommissionen, REG 2001, s. II-655, punkt 36, se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 24 januari 1995 i mål T-5/93, Tremblay m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-185, punkterna 59 och 60).

28 Kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning är emellertid inte obegränsat. I synnerhet är den skyldig att noga undersöka de faktiska och rättsliga omständigheter som den fått kännedom om genom klaganden (se domstolens dom av den 17 maj 2001 i mål C-450/98 P, IECC mot kommissionen, REG 2001, s. I-3947, punkt 57, och där angiven rättspraxis). Kommissionen är dessutom skyldig att motivera ett beslut att inte pröva ett klagomål, och beslutets motivering ska vara så preciserad och utförlig att tribunalen kan göra en effektiv prövning av hur kommissionen har utövat sin befogenhet att skönsmässigt fastställa med vilken prioritet klagomål ska behandlas (domstolens dom av den 4 mars 1999 i mål C-119/97 P, Ufex m.fl. mot kommissionen, REG 1999, s. I-1341, punkterna 89–91, och domen i det ovan i punkt 27 nämnda målet Sodima mot kommissionen, punkterna 41 och 42).

29 Kommissionen konstaterade, i förevarande fall, i punkterna 8 och 9 i det angripna beslutet, följande:

”8 Kommissionen noterar särskilt att klagomålet på sin höjd avser (ett segment av) en marknad av begränsad storlek, vars ekonomiska betydelse följaktligen också är begränsad. Det är sant att det, trots att flera frågeformulär hade skickats till klocktillverkarna, var svårt att få statistik och precisa sifferuppgifter om storleken på de marknader – primära eller sekundära – som avses med klagomålet. Med hänsyn till den information som kommissionen har fått framgår det emellertid genast att service, när det gäller lyx- eller prestigeur, i storlekshänseende endast motsvarar en obetydlig del av den sammanlagda omsättningen från försäljning av lyx- eller prestigeur, medan det ska bäras i minnet att nämnda klockor endast motsvarar ett visst segment av totalmarknaden för klockor. Dessutom har det av prima facie-bedömningen av klagandens argument inte framkommit tillförlitliga

uppgifter på grundval av vilka det är möjligt att på detta stadium dra slutsatsen att konkurrensrätten sannolikt har överträtts i detta fall. Det framstår även som osannolikt att överträdelser skulle upptäckas om det tilldelades ytterligare medel för utredningen. Även om det var möjligt att konstatera överträdelser i detta ärende, framgår det slutligen att de nationella myndigheterna eller domstolarna är väl skickade att ha hand om utredningen och pröva sådana överträdelser. De är behöriga, och skyldiga, att tillämpa artiklarna 81 [EG] och 82 [EG].

9 Mot bakgrund av det anförda framstår det följaktligen som oproportionerligt att använda kommissionens begränsade medel för att pröva ärendet. Kommissionen har således kommit fram till slutsatsen att klagomålet ska avslås eftersom det inte finns något gemenskapsintresse, på grund av att den begränsade inverkan som de påstådda överträdelserna eventuellt kan få för den gemensamma marknadens funktion, den erforderliga utredningens komplexitet och den låga sannolikheten för att det läggs fram bevis för överträdelserna."

30 Det finns anledning att först pröva sökandens anmärkning att kommissionen underlät att beakta den i klagomålet angivna omständigheten att de förfaranden som avses med detsamma omfattar hela Europeiska unionen.

31 Det ska först noteras att sökandens påstående i klagomålet beträffande de berörda förfarandenas geografiska omfattning inte har bestritts av kommissionen, vare sig i det preliminära ställningstagandet eller i det angripna beslutet. Kommissionen tillstod dessutom vid förhandlingen att den förfogade över uppgifter om att nämnda

förfaranden förekom i ”fem eller sex medlemsstater” och att den varken kunde bekräfta eller förneka att förfarandena även förekom i de andra medlemsstaterna.

32 Tribunalen anser även att det berörda området nödvändigtvis är relevant för storleken på marknaden eller marknaderna, som avses med klagomålet, och för dess eller deras ekonomiska betydelse. Vikten av denna omständighet, som framhållits av sökanden i klagomålet, förstärks dessutom i detta fall av att sökanden klart har påpekat att klagomålet inte avser en lokal marknad, utan en marknad eller marknader vars omfattning åtminstone täcker fem medlemsstater eller till och med hela unionens område.

33 Genom att inte beakta denna omständighet i sin bedömning av den relevanta marknadens storlek och dess ekonomiska betydelse har kommissionen således åsidosatt sin skyldighet att beakta alla faktiska och rättsliga omständigheter som är relevanta och att noga undersöka samtliga sådana omständigheter som den fått kännedom om genom sökanden (se den rättspraxis som anges ovan i punkt 28).

34 Det finns härefter anledning att pröva sökandens anmärkning att slutsatsen i det angripna beslutet om den begränsade storleken av den marknad som avses med klagomålet har brister i motiveringen.

35 Vad först avser identifieringen av den marknad som avses med denna slutsats, ska det noteras att, såsom påpekats av kommissionen, det angripna beslutet innehåller mer eller mindre precisa konstateranden om de marknader som undersökts, bland annat i punkt 15. Kommissionen förklarade där att den hade bedrivit utredningen utifrån utgångspunkten att ”marknaden för lyx- eller prestigeur [var] en fristående, relevant primärmarknad” och att den följaktligen hade ”bedömt marknaden för lyx- eller prestigeur såsom utgörande primärmarknaden samt två eftermarknader – en

för [tjänster avseende] reparation och underhåll av lyx- eller prestigeur och en för reservdelar till [nämnda] klockor". Av det angripna beslutet framgår också att kommissionen utgick från antagandet att de två eftermarknaderna inte var fristående, relevanta marknader, utan skulle bedömas tillsammans med primärmarknaden, det vill säga marknaden för lyx- eller prestigeur.

36 I detta hänseende förklarade kommissionen, som svar på en fråga som ställts av tribunalen, att dess konstaterande om den begränsade storleken på den marknad (det marknadssegment) som avses med klagomålet gällde marknaden för lyx- eller prestigeur. De schweiziska klocktillverkarna tillverkar nämligen endast sådana klockor.

37 Först och främst kan det emellertid konstateras att kommissionen, i punkt 3 i det angripna beslutet, själv angav att enligt sökandens påståenden avsåg sökandens klagomål en konkurrensbegränsning "på marknaden för reparation och underhåll av klockor".

38 Tribunalen konstaterar vidare att det i punkt 8 andra meningen i det angripna beslutet anges att klagomålet avser flera marknader, eftersom kommissionen där påpekade att det "var svårt att få statistik och precisa sifferuppgifter om storleken på de marknader – primära eller sekundära – som avses med klagomålet". Denna formulering står i kontrast till användningen av singular i den första meningen i samma punkt, enligt vilken "klagomålet på sin höjd avser (ett segment av) en marknad av begränsad storlek".

39 Av detta följer att det inte är möjligt för tribunalen att med säkerhet fastställa huruvida kommissionens konstaterande om den begränsade storleken på den relevanta marknaden eller de relevanta marknaderna gäller marknaden för lyx- eller prestigeur, marknaden för reparations- och underhållstjänster eller båda marknaderna.

40 För det andra innehåller inte det angripna beslutet några sifferuppgifter om eller uppskattningar av storleken på dessa marknader, och för övrigt inte heller såvitt avser storleken på marknaden för klockor i allmänhet eller på marknaden för reservdelar. Kommissionen har nämligen grundat sin slutsats, att marknaden för lyx- eller prestigeur och/eller marknaden för reparations- eller underhållstjänster avseende sådana klockor är av begränsad storlek, på det enda argumentet att marknaden för lyx- eller prestigeur är mer begränsad än marknaden för klockor i allmänhet och att storleken på eftermarknaden för sådana klockor är ännu mer begränsad än storleken på marknaden för lyx- eller prestigeur.

41 Uppgifterna om dessa marknaders relativa storlek i förhållande till varandra kan emellertid inte i sig, i avsaknad av en absolut referenspunkt, som bland annat skulle kunna bestå i sifferuppgifter om eller uppskattningar av storleken på åtminstone en av marknaderna, göra det möjligt för tribunalen att kontrollera riktigheten av konstaterandet att klagomålet på sin höjd avser en begränsad marknad, vars ekonomiska betydelse följaktligen också är begränsad.

42 Kommissionen medgav dessutom vid förhandlingen att nämnda konstaterande inte grundades på exakta sifferuppgifter.

43 Det finns följaktligen brister i kommissionens motivering till dess påstående att klagomålet på sin höjd avser (ett segment av) en marknad av begränsad storlek, vars ekonomiska betydelse följaktligen också är begränsad.

44 Övriga överväganden som kommissionen har hänvisat till i det angripna beslutet och inför tribunalen kan inte påverka denna slutsats.

45 För det första kan inte kommissionens påpekande, i punkt 8 i det angripna beslutet, angående svårigheterna att få uppgifter om storleken på de marknader som avses med klagomålet, utgöra stöd för dess ståndpunkt.

46 För det andra kan kommissionens argument att den i det angripna beslutet ansåg att eftermarknaderna skulle bedömas tillsammans med primärmarknaden för lyx- eller prestigeur inte påverka den slutsats som tribunalen har dragit ovan i punkt 43. Kommissionen har nämligen inte heller lämnat uppgifter om storleken på alla dessa marknader.

47 För det tredje har kommissionens konstaterande, i det angripna beslutet, att eftermarknaderna är konkurrensutsatta eftersom primärmarknaden är det, ingen inverkan på konstaterandet om den begränsade storleken på den marknad (det marknadssegment) som avses med klagomålet. Konstaterandet att marknadens storlek är begränsad kan nämligen inte grundas på det förhållandet att marknaden är konkurrensutsatt.

48 Även om det är riktigt att kommissionen i hög grad har grundat sin slutsats att det var föga sannolikt att det skulle fastställas överträdelser av konkurrensreglerna på sitt konstaterande att marknaden för lyx- eller prestigeur var konkurrensutsatt, är det likväl så, i likhet med vad som följer av punkt 8 i det angripna beslutet, att konstaterandet om den begränsade storleken på den marknad (det marknadssegment) som avses med klagomålet utgör en självständig grund i förhållande till detta konstaterande, i enlighet med logiken för dess resonemang, vars syfte är att visa att det inte finns ett tillräckligt gemenskapsintresse.

49 Av detta följer att sökandens anmärkningar med avseende på den begränsade storleken på den marknad (det marknadssegment) som avses med klagomålet och dess begränsade ekonomiska betydelse är grundade. Tribunalen finner följaktligen att kommissionen har åsidosatt sin skyldighet att beakta alla faktiska och rättsliga omständigheter som är relevanta och att noga undersöka samtliga sådana omständigheter som den fått kännedom om genom sökanden, samt sin motiveringsskyldighet.

2. *Definitionen av den relevanta marknaden*

Parternas argument

50 Sökanden har hävdat att kommissionen felaktigt avvisade den definition av den relevanta marknaden som den hade föreslagit i sitt klagomål och försvarat under hela det administrativa förfarandet, det vill säga ”marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende klockor som det lönar sig att reparera”.

51 Genom att ersätta begreppet ”klockor som det lönar sig att reparera” med begreppet ”lyx- eller prestigeur” har kommissionen för det första på ett konstlat sätt ändrat klagomålets räckvidd, särskilt i punkt 12 i det angripna beslutet. Kommissionen försökte således att reducera omfattningen av den marknad som undersöktes till en liten del av den relevanta marknaden, vilket gjorde det lättare för den att dra slutsatsen om den obetydliga storleken på den relevanta marknaden eller det relevanta marknadssegmentet. Definitionen av marknaden såsom den för ”lyx- eller prestigeur” stöds inte av någon handling som har överlämnats till kommissionen och utgör en ren konstruktion från kommissionens sida.

52 Sökanden har för det andra påpekat att kommissionen har hänfört sig till marknaden för ”produkter” och till ”marknaden för lyx- eller prestigeur”, trots de upplysningar som sökanden flera gånger lämnade under det administrativa förfarandet, enligt vilka denna produktmarknad inte har något direkt intresse för oberoende klockreparatörer.

53 Vidare bedömde kommissionen felaktigt, i punkterna 17 och 18 i det angripna beslutet, att marknaden för underhålls- och reparationstjänster inte var en ”fristående, relevant marknad”, utan tvärtom skulle ”bedömas tillsammans med primärmarknaden”. Genom att blanda ihop dessa marknader och genom att hävda att produktmarknaden var konkurrensutsatt, drog kommissionen den felaktiga slutsatsen att även tjänstemarknaden var konkurrensutsatt.

54 Sökanden har även bestritt kommissionens konstaterande att ”marknaden för reservdelar” för lyx- eller prestigeur inte utgör en fristående, relevant marknad. Vad beträffar punkterna 24 och 25 i det angripna beslutet, har sökanden påpekat att kommissionen först och främst grundade sina uttalanden om att ”marknaden för reservdelar” inte är den relevanta marknaden på det förhållandet att konsumenterna kunde välja de sekundära produkterna från en annan tillverkare. Utbytbarheten förekommer emellertid bara i det fall där det är bolaget ETA som har tillverkat de urverk som ingår i de flesta schweiziska klockor, just därför att dessa urverk, och de reservdelar som är

kompatibla, tillverkas av ett annat företag än de schweiziska klocktillverkarna, mot vilka klagomålet riktar sig. Övriga reservdelar är däremot specifika för varje schweizisk klocktillverkare och det förekommer ingen utbytbarhet mellan de delar som har utformats för en tillverkares klockor och dem som har utformats för en annan tillverkares klockor. Tillhandahållandet av underhålls- och reparationstjänster är således helt beroende av den berörde tillverkarens tillhandahållande av reservdelar, vilken således har en monopolställning.

55 Sökanden har slutligen ifrågasatt kommissionens påstående, i punkt 26 i det angripna beslutet, att ”marknaden för reservdelar” inte är en relevant marknad, om det är möjligt för konsumenten att välja en annan primär produkt. Även om det är möjligt för konsumenten att välja ett annat varumärke på marknaden för klockor, har kommissionen enligt sökanden inte visat att den som äger en schweizisk klocka faktiskt skulle välja ett annat varumärke. Kommissionens uppgift i detta avseende är därför utan betydelse.

56 Kommissionen har för det första gjort gällande att det av dess utredning har framkommit att underhålls- och reparationstjänster samt tillhandahållande av reservdelar är en eftermarknad som skiljer sig från primärmarknaden för tillverkning av klockor.

57 Kommissionen har därefter påpekat att den, i punkt 14 i det angripna beslutet, har angett att det inte var möjligt för den att exakt definiera marknaden på grundval av de uppgifter som den förfogade över. Även om kommissionen hade vissa tvivel i detta hänseende (det angripna beslutet, punkt 14), presumerade den följaktligen (det angripna beslutet, punkt 15) att den relevanta marknaden utgjordes av primärmarknaden för lyx- eller prestigeur, tillsammans med de anknytande eftermarknaderna för dels underhåll och reparation, dels reservdelar.

58 Oaktat svårigheterna att definiera marknaden, hade kommissionen inte funnit något bevis för att det förelåg ett avtal eller samordnat förfarande mellan de företag som avses med klagomålet. Kommissionen hade också konstaterat att de företag som avsågs med klagomålet inte hade en dominerande ställning kollektivt, på grund av den starka konkurrens som rådde mellan dem (det angripna beslutet, punkt 40). Den gjorde följaktligen en riktig bedömning när den drog slutsatsen att den inte hade funnit någon omständighet som visade att konkurrensreglerna hade överträtts på någon av marknaderna, oavsett hur dessa definierades.

59 Kommissionen har för det andra bestritt sökandens argument att det i det angripna beslutet felaktigt bedömdes att marknaden för ”reparations- och underhållstjänster avseende klockor” inte är en fristående marknad, utan ska bedömas tillsammans med primärmarknaden.

60 Kommissionen gjorde en riktig bedömning när den konstaterade ett samband mellan primärmarknaden för tillverkning och försäljning av lyxklockor och de två eftermarknaderna (se, bland annat, det angripna beslutet, punkt 18). Sökanden har endast förklarat att den inte delar kommissionens bedömning, utan att lägga fram någon bevisning eller framställa någon argumentering av vilken det framkommer att denna bedömning är felaktig.

61 Enligt kommissionen grundas dess slutsats i det angripna beslutet om den relevanta marknaden på såväl de uppgifter som sökanden lämnat i sitt klagomål som resultaten av kommissionens egen utredning. Kommissionen hänvisade dessutom i det angripna beslutet till särskilda uppgifter om den relevanta produktmarknaden, i synnerhet om eftermarknaderna för dels underhåll och reparation, dels reservdelar (det angripna beslutet, punkterna 19–26 och fotnoterna på sidorna 15 och 18–20).

62 Intervenienten har gjort gällande att kommissionen gjorde en riktig bedömning när den, i punkt 22 i det angripna beslutet, drog slutsatsen att kundens servicekostnad var en mindre kostnad, i jämförelse med den ursprungliga kostnaden för själva klockan, och att kunden betraktade denna kostnad som relativt obetydlig i förhållande till totalpriset. Intervenientens erfarenhet visar att service- och reparationskostnaderna inte utgör ett omedelbart och primärt bekymmer för den som köper en klocka. Service av märkesklockor av hög kvalitet, vilka står för en mycket hög teknik, har dessutom särskilda egenskaper som det ska tas hänsyn till. Varje klocka är sammansatt av ett mycket stort antal komponenter, och dessa komponenter skiljer sig åt beroende på klockmodell. Den kompetens, den sakkunskap och de verktyg som krävs för att kunna reparera denna typ av klockor är följaktligen mycket viktiga.

63 Intervenienten har hävdat att det, för varje varumärke, är av största vikt att servicens och reparationsarbetenas kvalitet är mycket hög, eftersom konsumenten uppfattar dessa tjänster som en del av kvaliteten på själva klockan. Enligt intervenientens erfarenhet kan detta endast säkerställas med hjälp av en omfattande utbildning, utrustning, instruktioner och en kontroll som kräver en betydande investering från dess sida.

64 Intervenienten delar följaktligen kommissionens ståndpunkt att eftermarknaderna för reparation och reservdelar inte är fristående eftermarknader. Det rör sig tvärtom om marknadsled som är accessoriska till den i hög grad konkurrensutsatta primärmarknaden, vilken de är helt beroende av.

Tribunalens bedömning

65 Unionsdomstolens kontroll av hur kommissionen har utövat det utrymme för skönsmässig bedömning som den har vid prövning av klagomål får, enligt fast rättspraxis, inte föranleda denna att ersätta kommissionens bedömning av gemenskapsintresset med sin egen bedömning, utan syftet är att kontrollera att det omtvistade beslutet inte är fattat på grundval av materiellt oriktiga uppgifter om de faktiska omständigheterna, att det inte skett en felaktig rättstillämpning och att det inte heller har gjorts en uppenbart oriktig bedömning eller förekommit maktmissbruk (förstainstansrättens dom av den 14 februari 2001 i mål T-115/99, SEP mot kommissionen, REG 2001, s. II-691, punkt 34, och domen i det ovan i punkt 26 nämnda målet Piau mot kommissionen, punkt 81).

66 Dessutom kan unionsdomstolen endast göra en begränsad prövning av definitionen av den aktuella, den berörda eller den relevanta marknaden i den mån den har krävt komplicerade ekonomiska bedömningar från kommissionens sida (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 17 september 2007 i mål T-201/04, Microsoft mot kommissionen, REG 2007, s. II-3601, punkt 482, och av den 7 maj 2009 i mål T-151/05, NVV m.fl. mot kommissionen, REG 2009, s. II-1219, punkt 53).

67 Begreppet relevant marknad innebär nämligen att varorna eller tjänsterna på denna marknad kan konkurrera effektivt, vilket förutsätter att alla produkter eller tjänster som tillhör en och samma marknad i tillräcklig grad är utbytbara inom samma användningsområde (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 13 februari 1979 i mål 85/76, Hoffmann-La Roche mot kommissionen, REG 1979, s. 461, punkt 28, svensk specialutgåva, volym 4, s. 315, och förstainstansrättens dom av den 30 januari 2007 i mål T-340/03, France Télécom mot kommissionen, REG 2007, s. II-107, punkt 80). Utbytbarheten ska inte bara bedömas med hänsyn till de aktuella varornas eller tjänsternas objektiva egenskaper, utan man måste även beakta konkurrensvillkoren samt efterfråge- och utbudsmönstret på marknaden (domstolens dom av den 9 november 1983 i mål 322/81, Michelin mot kommissionen, REG 1983, s. 3461, punkt 37, svensk specialutgåva, volym 7, s. 351, och förstainstansrättens dom av den 17 december 2003 i mål T-219/99, British Airways mot kommissionen, REG 2003, s. II-5917, punkt 91).

68 Det framgår likaledes av kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapens konkurrenslagstiftning (EGT C 372, 1997, s. 5, punkt 7) att ”[e]n relevant produktmarknad omfattar alla varor eller tjänster som på grund av sina egenskaper, sitt pris och den tilltänkta användningen av konsumenterna betraktas som utbytbara”.

69 Enligt nämnda tillkännagivande är det för att bedöma utbytbarheten på efterfrågesidan nödvändigt att fastställa vilka produkter konsumenten uppfattar som utbytbara. En metod att fastställa detta är att göra ett tankeexperiment i vilket en liten och varaktig förändring av de relativa priserna antas och kundernas troliga reaktion på den förändringen bedöms. Kommissionen har i punkt 17 i tillkännagivandet preciserat följande:

”[d]en fråga som måste besvaras är huruvida det skulle vara enkelt för parternas kunder att gå över till lätt tillgängliga substitutvaror … som svar på en liten (5 %–10 %), varaktig ökning av de relativa priserna på de produkter och i de områden som undersöks. Om substitutionen skulle vara tillräcklig för att göra prisökningen olönsam på grund av minskad försäljning, kommer ytterligare substitutvaror … att tillfogas den relevanta marknaden”.

70 I punkt 56 i nämnda tillkännagivande anges dessutom följande:

”Det finns vissa områden där ovanstående principer skall tillämpas med försiktighet. Det gäller när man ser på primära och sekundära marknader, särskilt om det blir nödvändigt att bedöma företagens beteenden enligt artikel [82 EG]. I dessa fall används samma metod för att definiera marknader, dvs. kundernas reaktioner på relativa prisförändringar bedöms på grundval av deras köpbeslut, men hänsyn tas även till de begränsningar av möjligheterna till substitution som härrör från förhållanden på de marknader som har anknytning till den aktuella marknaden. En snäv definition av marknaden för sekundära produkter, t.ex. reservdelar, kan bli resultatet om det

är viktigt att de sekundära produkterna är kompatibla med den primära produkten. Om kompatibla sekundära produkter är svårtillgängliga samtidigt som den primära produkten är dyr och har lång livslängd, kan relativa prisökningar på de sekundära produkterna vara lönsamma. När olika sekundära produkter lätt kan substitueras med varandra eller om den primära produkten är sådan att konsumenterna snabbt och direkt kan reagera på höjningar av priserna på de sekundära produkterna kan marknadsdefinitionen bli en annan."

71 I förevarande fall påpekade kommissionen, före sin *prima facie*-bedömning av huruvida de konkurrensbegränsande förfaranden som avsågs med klagomålet förekom (det angripna beslutet, punkterna 27–42), att den utgick från att det fanns en primär produktmarknad, som utgjordes av marknaden för lyx- och prestigeur, samt två eftermarknader, det vill säga marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende lyx- och prestigeur och marknaden för reservdelar till nämnda klockor (det angripna beslutet, punkt 15). Den hade på grundval av sin *prima facie*-bedömning dragit slutsatsen att de två eftermarknaderna inte var fristående, relevanta marknader, utan skulle bedömas tillsammans med primärmarknaden (det angripna beslutet, punkt 17).

72 Sökanden har framställt två invändningar mot dessa konstateranden. Den anser för det första att kommissionen felaktigt ersatte begreppet "klockor som det lönar sig att reparera", som den hade använt sig av under det administrativa förfarandet, med begreppet "lyx- eller prestigeur". Sökanden har för det andra gjort gällande att kommissionen felaktigt ansåg att marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende klockor och "marknaden för reservdelar" inte var fristående marknader, utan skulle bedömas tillsammans med marknaden för lyx- eller prestigeur. Sökanden har även påstått att de reservdelar som är specifika för varumärken inte är utbytbara. Varje tillverkare har därför en monopolställning med avseende på de specifika reservdelar som denne tillverkar.

Den första invändningen, enligt vilken begreppet ”klockor som det lönar sig att reparera” felaktigt ersattes med begreppet ”lyx- eller prestigeur”

73 Vad beträffar sökandens första invändning, ska det först påpekas att sökanden själv, på sidan 5 i klagomålet, angav att det endast finns en efterfrågan på reservdelar ”för dyra klockor”, eftersom klockor som inte är så dyra helt enkelt ersätts med en annan klocka om de slutar att fungera. För det andra påpekade sökanden, i sin skrivelse av den 30 januari 2008, att de klockor som avses med klagomålet har ett ”nypris” på mellan 1 500 och 4 000 euro, medan det av ett sakkunnigutlåtande som kommissionen har hänvisat till i det preliminära ställningstagandet följer att en klockas grundläggande funktion, det vill säga att visa tiden, helt uppfylls av en klocka vars pris uppgår till cirka 25 euro.

74 Eftersom priserna på klockor i det sortiment som sökanden har hänvisat till är 60–160 gånger högre än priset på mindre dyra klockor som likväl på ett tillförlitligt sätt uppfyller klockornas grundläggande funktion, anser tribunalen att kommissionen inte hade fel när den bedömde att de klockor som avses med klagomålet är ”lyx- eller prestigeur”.

75 Sökanden kan följaktligen inte vinna framgång med sin första invändning.

Den andra invändningen, enligt vilken det inte gjordes en separat prövning av marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende klockor och marknaden för reservdelar

76 Sökanden har genom sin andra invändning påtalat det förhållandet att kommissionen inte betraktade marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende klockor och marknaden för reservdelar som fristående, relevanta marknader, utan bedömde dessa tillsammans med marknaden för lyx- eller prestigeur såsom utgörande en helhet. Sökanden har dessutom klandrat kommissionen för att i det angripna beslutet bortse från att de reservdelar som är specifika för varumärken inte är utbytbara.

77 Såvitt avser dessa eftermarknader gjorde kommissionen, i det angripna beslutet, följande allmänna konstateranden:

”d) Eftermarknader

17) Såsom har förklarats i punkt 15 ovan har kommissionen undersökt två eftermarknader, nämligen marknaden för reparations- och underhållstjänster och marknaden för reservdelar, som betraktas som typexempel på eftermarknader. Prima facie-bedömningen av situationen på primärmarknaden för tillverkning och försäljning av lyx- eller prestigeur samt på eftermarknaderna leder till slutsatsen att eftermarknaderna inte ska betraktas som fristående, relevanta produktmarknader, utan ska bedömas tillsammans med primärmarknaden ...

18) Även om det skulle anses att dessa marknader är fristående, relevanta marknader gör den omständigheten att primärmarknaden förefaller vara konkurrensutsatt att det är mycket osannolikt att det förekommer någon konkurrensbegränsande verkan. I synnerhet har prishöjningar på eftermarknaderna en tendens att inte vara lönsamma, med hänsyn till deras inverkan på försäljning på primärmarknaden, såvida inte priserna på primärmarknaden minskas för att kompensera de högre priserna på eftermarknaderna. Möjligheterna är följaktligen goda för att konkurrensen på primärmarknaden ska säkerställa ett konkurrenskraftigt totalpris vad gäller såväl primärmarknaden som eftermarknaderna (även om kunderna inte har grundat sina val på precisa livscykelberäkningar).”

— Prövningen avseende marknaden för reservdelar

78 Tribunalen avser att först undersöka kommissionens konstaterande att marknaden för reservdelar till lyx- eller prestigeur inte är en fristående, relevant marknad. I detta hänseende bedömde kommissionen följande:

”ii) Komponenter och reservdelar till lyx- eller prestigeur

23) Såsom har angetts ovan förefaller eftermarknaden avseende komponenter för lyx- eller prestigeur vara beroende av, och nära anknytande till, primärmarknaden för dessa klockor. Detta motsäger de slutsatser som dragits av [sökanden] som anser att marknaden för reservdelar i förevarande fall är en fristående marknad …

24) Kommissionen har dessutom beaktat att det finns två situationer i vilka en eftermarknad som utgörs av sekundära produkter (reservdelar) för ett varumärke som avser primära produkter inte är en relevant marknad, nämligen, för det första, om konsumenten har möjlighet att välja sekundära produkter från en annan tillverkare och, för det andra, om han har möjlighet att byta primär produkt och följaktligen kan undvika högre priser på eftermarknaden. Det är i förevarande fall klart att konsumenterna inte är förhindrade att agera utan att ha någon möjlighet att välja en annan primär eller sekundär produkt.

25) Vad beträffar möjligheten att välja sekundära produkter från en annan tillverkare, kan det konstateras att [sökanden] inte har kunnat ge en fullständig, precis och sammanhängande förklaring när det gäller utbytbarhetens omfattning och gränser med avseende på reservdelar till lyx- eller prestigeur.

26) Vad beträffar möjligheten att välja en annan primär produkt, står det dock potentiella köpare av lyx- eller prestigeur helt fritt att välja mellan de åtskilliga varumärken som finns för lyx- eller prestigeur och mellan vilka det råder konkurrens. När det gäller kunder som redan äger sådana klockor, har de i princip möjlighet att byta primär produkt, framför allt av det skälet att många lyx- eller prestigeur kan ha betydande restvärden på flera andrahandsmarknader och att de kostnader som har samband med bytet inte medför någon sådan investering som utbildning, ändrade rutiner, installationer, programvaror etcetera, vilket gör bytet ännu lättare. Av det föregående framgår att konsumenterna har en hel rad möjligheter att byta en primär produkt mot en annan, utan att drabbas av extraordinära kostnader."

79 Enligt det allmänna konstaterandet i punkt 24 i det angripna beslutet kan det således finnas två situationer i vilka marknaden för reservdelar till primära produkter av ett visst varumärke inte är en fristående, relevant marknad, nämligen, för det första, om konsumenten kan välja reservdelar som har framställts av en annan tillverkare och, för det andra, om konsumenten kan välja en annan primär produkt för att undvika en prishöjning på marknaden för reservdelar.

80 Sökanden har inte bestritt detta allmänna konstaterande i sig. Tribunalen anser dessutom att konstaterandet är förenligt med den rättspraxis som det hänvisas till i punkt 67 ovan och med tillkännagivandet om definitionen av relevant marknad. Detta förutsätter emellertid att det visas att ett tillräckligt antal konsumenter, vid en liten men varaktig höjning av priset på sekundära produkter, skulle välja andra primära eller sekundära produkter, för att göra en sådan höjning olönsam.

81 Det finns följaktligen anledning att undersöka de av kommissionens överväganden i det angripna beslutet som avser den prövning som den avsåg att genomföra i punkt 24 i beslutet.

82 Det ska inledningsvis noteras att även om kommissionen i övriga delar i det angripna beslutet betraktade ”marknaden för reservdelar” som en enda eftermarknad (se särskilt punkterna 17 och 23 i det angripna beslutet), undersökte den i punkt 24 i det angripna beslutet de situationer i vilka det kan anses att en ”marknad [för reservdelar] för ett varumärke som avser primära produkter” inte är en fristående, relevant marknad.

83 Det kan följaktligen konstateras att punkterna 24–26 i det angripna beslutet avser två sidor som delvis skiljer sig från definitionen av den relevanta marknaden. För det första uppkommer frågan om samtliga reservdelar till lyx- eller prestigeur utgör en enda marknad, eller om de utgör flera marknader, varigenom de reservdelar som är specifika för varumärken utgör fristående marknader. Kommissionen behandlar de omständigheter som hänför sig till denna fråga i punkt 25 i det angripna beslutet. Det handlar om möjligheten för konsumenten att välja reservdelar som har framställts av en annan tillverkare för att undvika en prishöjning som en viss tillverkare genomför. För det andra uppkommer frågan om marknaden för reservdelar eller de olika marknaderna för reservdelar ska betraktas som fristående, relevanta marknader eller om de ska bedömas tillsammans med primärmarknaden för lyx- eller prestigeur såsom utgörande en enda, gemensam marknad. Kommissionen behandlar de omständigheter som hänför sig till denna fråga i punkt 26 i det angripna beslutet. Det handlar om möjligheten för konsumenten att välja en annan primär produkt för att undvika en höjning av priset på reservdelar från en viss tillverkare.

84 När det först gäller möjligheten för konsumenten att välja reservdelar som har framställts av övriga tillverkare, kan det genast konstateras att i likhet med vad som framgår av rättspraxis och tillkännagivandet om definitionen av relevant marknad, vilka det hänvisas till i punkterna 67–70 ovan, är frågan om förekomsten av en sådan möjlighet och, följaktligen, frågan huruvida det rör sig om en enda marknad för reservdelar eller flera marknader för reservdelar som är specifika för varumärken, huvudsakligen avhängiga av huruvida det för de reservdelar som har framställts av de olika tillverkarna föreligger en tillräcklig grad av utbytbarhet.

85 Det framgår i detta hänseende av det angripna beslutets lydelse att kommissionen valde att inte uttryckligen ta ställning till utbytbarheten för de reservdelar som har framställts av de olika tillverkarna. Den konstaterade endast, i punkt 25 i det angripna

beslutet, att ”[sökanden] inte har kunnat ge en fullständig, precis och sammanhängande förklaring när det gäller utbytbarhetens omfattning och gränser med avseende på reservdelar till lyx- eller prestigeur”.

86 Detta synsätt står i kontrast till det preliminära ställningstagandet genom vilket kommissionen uttryckligen förklarade att det i allmänhet inte föreligger någon utbytbarhet mellan reservdelar som hör till olika varumärken, på grund av skillnader i storlek, design och i andra avseenden. Enligt det preliminära ställningstagandet är tillverkarna av lyx- eller prestigeur således de enda som levererar specifika sortiment av reservdelar till förmån för deras egna varumärken.

87 Intervenienten förklarade också att komponenterna var olika för varje klocka och att en stor del av reservdelarna för dess klockor inte kunde bytas ut mot delar som framställts av andra tillverkare, på grund av att dessa inte var kompatibla med de primära produkterna.

88 Det framgår dessutom av handlingarna i målet att sökanden under det administrativa förfarandet ingav kopior av de schweiziska konkurrensmyndigheternas beslut i ärendet ETA SA Manufacture horlogère suisse (Samling av beslut och meddelanden från de schweiziska konkurrensmyndigheterna, 2005/1, s. 128) och av den nederländska konkurrensmyndighetens preliminära ställningstagande, av den 12 juli 2002, till ett klagomål som liknar det som ingetts till kommissionen. Den nederländska konkurrensmyndigheten ansåg att ”reservdelarna för de aktuella klockorna [hade] anknytning till varumärket och inte [var] utbytbara”. Det fanns därför ett stort antal marknader, det vill säga en marknad för de specifika reservdelar som hör till vart och ett av varumärkena. De schweiziska konkurrensmyndigheterna ansåg att de klockkomponenter som var kompatibla med en viss grupp av klockor inte kunde bytas ut mot komponenter som var kompatibla med andra grupper. De komponenter och reservdelar som framställts av ETA hörde därför till ett stort antal relevanta marknader.

89 Oavsett frågan huruvida dessa omständigheter skulle ha beaktats av kommissionen i det angripna beslutet eller huruvida de kan vederlägga kommissionens bedömning, konstaterar tribunalen att det i det angripna beslutet inte alls hade konstaterats att det var möjligt för konsumenten att välja de reservdelar som har framställts av en annan tillverkare för att undvika en höjning av priset på reservdelar. Kommissionen hade följaktligen inte rätt att lägga detta antagande till grund för definitionen av den relevanta marknaden i ärendet.

90 Det kan inte heller uteslutas att kommissionen, om den hade beslutat att ta ställning till reservdelarnas utbytbarhet, skulle ha dragit slutsatsen – på grundval av särskilt dess bedömning i det preliminära ställningstagandet och de faktiska omständigheter som angavs i de schweiziska konkurrensmyndigheternas beslut och i den nederländska konkurrensmyndighetens preliminära ställningstagande – att det i allmänhet inte föreligger någon utbytbarhet mellan reservdelar som hör till olika varumärken, varför nämnda delar inte kan konkurrera effektivt, i vart fall beträffande de delar som är specifika för varumärkena.

91 Därefter ska tribunalen pröva kommissionens konstaterande att konsumenterna kan undvika höjningen av priset på reservdelar genom att välja en annan primär produkt.

92 Det framgår först av det angripna beslutet att denna möjlighet även föreligger om konsumenten redan äger ett lyx- eller prestigeur, eftersom denna klocka kan ha ett betydande restvärde på andrahandsmarknaden. Det är också lättare att ta vara på denna möjlighet, eftersom den exempelvis inte kräver någon utbildning, ändrade rutiner, installationer eller programvara.

93 Det ska först noteras att på grund av den komplexitet som reparation och underhåll av klockor innefattar, härrör efterfrågan på reservdelar i princip inte från dem som använder klockor, utan från de specialister som tillhandahåller dessa tjänster. Ur konsumentens synvinkel ingår följaktligen en höjning av priset på reservdelar normalt i priset på dessa tjänster.

94 Det ska vidare konstateras att kommissionen, i sin analys som lett till slutsatsen angående möjligheten för konsumenten att välja en annan primär produkt, helt bortser från sitt konstaterande, i punkt 22 i det angripna beslutet, att kundens servicekostnad under klockornas livslängd var en mindre kostnad, i jämförelse med den ursprungliga kostnaden för själva lyx- eller prestigeuret, och att konsumenten betraktade denna kostnad som relativt obetydlig i förhållande till totalpriset.

95 Det framgår i detta hänseende av de handlingar som har ingetts på tribunalens begäran och av intervenientens förklaringar att totalkostnaden för tjänster avseende reparation och underhåll av dessa klockor, under en tioårsperiod, förblir mindre än 5 procent av försäljningspriset för en ny klocka. Det ska även understrykas att priset på reservdelar normalt ingår i denna kostnad och därför motsvarar en ännu mindre procentandel av den nya klockans försäljningspris. Det framgår således att en mindre höjning av priset på reservdelar förblir försumbart i jämförelse med priset på ett nytt lyx- eller prestigeur.

96 Denna omständighet kan i sig förta giltigheten av kommissionens konstaterande angående möjligheten för konsumenten att välja en annan primär produkt. Kommissionen har nämligen inte visat att konsumenten rimligen kan välja en annan primär produkt, i syfte att undvika en höjning av det pris på reparations- och underhållstjänster

som följer av en mindre höjning av priset på reservdelar, med hänsyn till att köpet av en annan primär produkt innebär en väsentligt högre kostnad.

97 Kommissionens uppgift om att det finns en andrahandsmarknad för klockor kan inte kompensera denna underlåtenhet i dess bedömning. Kommissionen har, i punkt 26 i det angripna beslutet, endast angett att ”[det] i princip [är möjligt] att byta primär produkt, framför allt av det skälet att många lyx- eller prestigeur kan ha betydande restvärden på flera andrahandsmarknader”.

98 Kommissionen har i detta hänseende inte påstått att alla, eller ens flertalet, lyx- eller prestigeur har ett högt restvärde på andrahandsmarknaden. Av det angripna beslutet framgår således endast att det kan förekomma att lyx- eller prestigeur säljs till ett rimligt pris på andrahandsmarknaden. Dessutom har kommissionen inte alls prövat huruvida det även i det fall som avser försäljning på andrahandsmarknaden är så, att skillnaden mellan det pris som erhållits och det pris som betalats för en annan klocka – som följaktligen motsvarar konsumentens förlust till följd av klockbytet – förblir mindre än det belopp som hade kunnat sparas in genom att således undvika en mindre höjning av priset på reservdelar av ett visst varumärke.

99 Det ska tilläggas att det för att sälja en klocka på andrahandsmarknaden i princip måste säkerställas att klockan är i gott skick. Konsumenten måste således i princip låta reparera en klocka innan den säljs. I annat fall är det köparen som får stå för kostnaden för en sådan reparation, som hur som helst påverkar det försäljningspris som konsumenten erhåller. Till skillnad från kommissionens uppfattning är det följaktligen helt osannolikt att konsumenten, genom att sälja sin klocka på andrahandsmarknaden och köpa en annan klocka, kan undvika en höjning av priset på reservdelar, eftersom den eventuella höjningen av priset på reservdelar hur som helst måste bäras av konsumenten.

100 Kommissionen bedömde slutligen i punkt 26 i det angripna beslutet att kostnaderna för att byta till en annan primär produkt inte medför någon sådan investering som utbildning, ändrade rutiner, installationer eller programvaror, vilket gör det ännu lättare att göra ett sådant byte.

101 Det ska härvid påpekas att kommissionen valde att betrakta marknaden för reservdelar utifrån slutkonsumentens (klockanvändarens) perspektiv. Användningen av en sådan konsumentvara innebär emellertid typiskt sett inte någon investering i utbildning, ändrade rutiner, installationer eller programvaror. Kommissionens bedömning att den omständigheten att det inte finns något behov av sådana investeringar gör det lättare att byta till en annan primär produkt är således inte riktig.

102 Det ska på grundval av det anförda anses att kommissionen, i punkt 26 i det angripna beslutet, inte har visat att de konsumenter som redan äger lyx- eller prestigeur rimligen kan välja en annan primär produkt för att undvika en höjning av priset på reservdelar. Kommissionens uppgifter pekas endast på en rent teoretisk möjlighet att byta till en annan primär produkt, vilket inte utgör tillräcklig bevisning med avseende på definitionen av den relevanta marknaden. Den definitionen grundas nämligen på föreställningen om att det finns en effektiv konkurrens, vilket förutsätter att ett tillräckligt antal konsumenter faktiskt skulle välja en annan primär produkt, vid en mindre höjning av priset på reservdelar, för att göra en sådan höjning olönsam (se punkterna 67, 69 och 70 ovan).

103 Det ska för det andra prövas vilken verkan det påstående har som förekommer i punkt 26 och i fotnoten på sidan 27 i det angripna beslutet, enligt vilket potentiella köpare av lyx- eller prestigeur fritt kan välja mellan de åtskilliga varumärken som finns för lyx- eller prestigeur mellan vilka det råder konkurrens. I detta hänseende

uppgav kommissionen vid förhandlingen att de uppgifter som det hänvisades till, i det angripna beslutet, om de konsumenter som redan äger klockor inte utgör den huvudsakliga grunden för dess slutsats angående definitionen av den relevanta marknaden. Kommissionen har anfört att skälet till att primärmarknaden och eftermarknaderna bör betraktas som en enda gemensam marknad (marknadssystem) är att prishöjningarna på eftermarknaden får till följd att efterfrågan i stället riktas mot andra tillverkares produkter på primärmarknaden, vilket gör en sådan höjning olönsam.

104 Det ska påpekas att detta tillvägagångssätt är förenligt med rättspraxis, eftersom det, vid definitionen av den relevanta marknaden, inte finns anledning att begränsa prövningen till enbart de aktuella varornas eller tjänsternas objektiva egenskaper, utan man måste även beakta konkurrensvillkoren samt efterfråge- och utbudsmönstret på marknaden (se punkt 67 ovan).

105 Det framgår emellertid av den rättspraxis som det hänvisas till i punkt 67 ovan och av tillkännagivandet om definitionen av relevant marknad att, för att primärmarknaden och eftermarknaderna ska kunna behandlas tillsammans, eventuellt som en enda gemensam marknad (eller ett marknadssystem), måste det visas, under de omständigheter som har beskrivits av kommissionen (se punkt 103 ovan), att ett tillräckligt antal konsumenter skulle välja de andra primära produkterna vid en mindre höjning av priset på de varor eller tjänster som hör till eftermarknaderna, för att göra en sådan höjning olönsam (se, för ett liknande resonemang, även förstainstansrättens dom av den 12 december 1991 i mål T-30/89 Hilti mot kommissionen, REG 1991, s. II-1439, punkt 75). Till skillnad från vad kommissionen har föreslagit i punkt 26 och i fotnoten på sidan 27 i det angripna beslutet är, med andra ord, den omständigheten att det är möjligt för konsumenten att välja bland åtskilliga aktuella varumärken för den primära produkten i sig inte tillräcklig för att betrakta primärmarknaden och eftermarknaderna som en enda marknad, om det inte visas att detta val särskilt görs på grundval av konkurrensvillkoren på sekundärmarknaden.

106 I förevarande fall har kommissionen, i det angripna beslutet, inte visat att en viss tillverkares prishöjningar på eftermarknaderna får någon som helst betydelse för dess försäljningsvolym på primärmarknaden. Den har tvärtom vid flera tillfällen understrukit att kostnaden för underhålls- och reparationstjänster (i vilken priset för reservdelar ingår) är mindre och betydelselös, i jämförelse med den ursprungliga kostnaden för själva lyx- eller prestigeuret (se punkt 94 ovan). Enligt kommissionens påstående i fotnot 27 i det angripna beslutet är denna kostnad mindre, i jämförelse med det ursprungliga priset, även om produktens hela livslängd beaktas. Det är därför föga sannolikt att de potentiella köparna beräknar denna kostnad för den primära produktens hela livslängd. Kommissionen har av detta dragit slutsatsen, i samma fotnot, att ”konsumenten inte betraktar servicekostnaden som ett kriterium vid valet av klocka”.

107 Av det anförda framgår följaktligen att kommissionen inte har visat vare sig att de konsumenter som redan äger lyx- eller prestigeur rimligen kan välja en annan primär produkt för att undvika en höjning av priset på reservdelar eller att priset på reservdelar i allmänhet påverkar konkurrensen mellan primära produkter. Kommissionen har följaktligen inte visat att en mindre höjning av priset på reservdelar, vilken en viss tillverkare genomför, får till följd att efterfrågan i stället riktas mot andra tillverkares klockor, vilket gör en sådan höjning olönsam. Kommissionen gjorde sig således skyldig till en uppenbart oriktig bedömning när den bedömde dem tillsammans såsom tillhörande en enda marknad.

108 Denna slutsats vinner stöd av det förhållandet att, såsom framgår av de schweiziska konkurrensmyndigheternas beslut i ärendet ETA SA Manufacture horlogère suisse, ETA är den största tillverkaren av komponenter och reservdelar till schweiziska klockor – däribland lyx- eller prestigeur. Detta bolag tillverkar dock inte hela klockor. Det följer av rättspraxis att om vissa ekonomiska aktörer är specialiserade och endast verksamma på eftermarknaden till en primärmarknad, är det i sig en stark indikation på att det föreligger en fristående marknad (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 105 nämnda målet Hilti mot kommissionen, punkt 67).

109 Tribunalen anser följaktligen att det inte kan uteslutas att kommissionen, om detta fel inte hade förekommit, och om den hade tagit hänsyn till sitt i det preliminära ställningstagandet gjorda konstaterande att det i allmänhet inte föreligger någon utbytbarhet mellan reservdelar som hör till olika varumärken, samt till de uppgifter som sökanden lämnat i detta avseende (se punkterna 86, 88 och 89 ovan), skulle ha dragit slutsatsen att det fanns fristående, relevanta marknader för de reservdelar som är specifika för varumärken, beroende på deras utbytbarhet.

— Prövningen av marknaden för reparations- och underhållstjänster

110 Vad beträffar marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende klockor, finns det anledning att pröva huruvida kommissionens slutsats, i punkt 17 i det angripna beslutet, att nämnda marknad inte skulle betraktas som en fristående, relevant marknad, är motiverad av de skäl som anges i punkterna 19–22 i det angripna beslutet.

111 I sistnämnda punkter förklarade kommissionen följande:

”i) Underhålls- och reparationsservice

19) Det förefaller som om marknadens naturliga utveckling, kännetecknad av en förnyad efterfrågan på mekaniska och komplexa urverk på området för lyx- eller

prestigeur har föranlett en majoritet av grupperna av tillverkare av sådana klockor att ändra sin praxis och endast tillåta underhåll och reparation av klockorna inom deras selektiva distributionssystem. Tillverkarna av lyx- eller prestigeur har under de tjugo senaste åren antagit denna särskilda strategi vid tillhandahållande av denna service, den ena efter den andra, med hänsyn till den prioritet som varje enskild tillverkare ger segmentet för lyxprodukter.

20) Kommissionen har noterat att klocktillverkarna betraktar underhålls- och reparationsservice som en tjänst som är accessorisk till distribution av klockor, vilket bland annat intygas av klocktillverkarnas inkomster på nämnda marknad. Dessa inkomster är inte stora och utgör i genomsnitt en liten del av sammanlagda inkomsterna. Tillverkarna av lyx- eller prestigeur uppfattar dessutom upprättandet av ett homogent och enhetligt servicenät av hög kvalitet som ett väsentligt inslag, styrt av efterfrågan från kunderna, och såsom en grundläggande del i deras konkurrensstrategi på primärmarknaden. Enligt tillverkarna skulle den primära produkten förlora sitt värde hos kunderna om dess anseende associerades med något annat än service av hög kvalitet, som är specifik för varumärket, som utförs av antingen klocktillverkarna själva eller auktoriserade servicecenter.

21) Såvitt avser oberoende klockreparatörer, förefaller det som om de inte alltid är i stånd att uppfylla de urvalskriterier för kvalitet som införts av klocktillverkarna för deras auktoriserade reparationsverkstäder … Enligt vissa klocktillverkare avser dessutom uppemot 30 procent av de reparationer som utförs i deras servicecenter skador som orsakats av olämpliga och felaktiga reparationer som utförts av klockreparatörer som inte har rätt kunskap och kompetens.

22) Det ska även påpekas att ett annat särdrag hos den aktuella produkten är att kundens servicekostnad under ett lyx- eller prestigeurs hela livslängd är obetydlig, i jämförelse med den ursprungliga kostnaden för själva klockan, och att kunden följaktligen kommer att betrakta denna kostnad som en relativt obetydlig del av priset för hela 'paketet.'"

112 Tribunalen erinrar först om att (se punkt 108 ovan) om vissa ekonomiska aktörer är specialiserade och endast verksamma på den marknad som har anknytning till primärmarknaden eller på eftermarknaden, är det i sig en stark indikation på att det föreligger en fristående marknad.

113 Sökanden framhöll under det administrativa förfarandet att det förhållandet att oberoende urmakare, som utgör en yrkesgrupp, inte är verksamma på marknaden för klockor, utan endast på marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende klockor, i sig är en indikation på att det finns en fristående marknad för nämnda tjänster. Kommissionen har underlåtit att beakta detta viktiga indicium från sökanden.

114 Det ska för det andra påpekas att, även om det föreligger mycket särskilda omständigheter i detta fall, med hänsyn till att det handlar om dels en produktmarknad, dels en eftermarknad, kommissionen inte kan underlåta att beakta den rättspraxis som rör definitionen av den relevanta marknaden, när den väljer att betrakta eftermarknaden tillsammans med primärmarknaden, eventuellt såsom utgörande en enda relevant marknad.

115 Med undantag av uppgiften att servicekostnaden är mindre, i jämförelse med den ursprungliga kostnaden för ett lyx- eller prestigeur, avser inget av de överväganden som kommissionen räknade upp i punkterna 19–22 i det angripna beslutet vare sig de förhållanden som angetts i den rättspraxis som det har hänvisats till i punkt 67 ovan eller de förhållanden som anges i tillkännagivandet om definitionen av relevant marknad (se punkterna 68–70 ovan).

116 Det ska även påpekas att kommissionen inte utförde den analys som den ansåg var mest relevant med avseende på marknaden eller marknaderna för reservdelar, det vill säga i tillämpliga delar den analys som är avsedd att fastställa huruvida konsumenterna kan undvika en höjning av priset på reparations- och underhållstjänster genom att välja primära produkter från andra tillverkare.

117 Det ska för det tredje erinras om att enligt punkt 22 i det angripna beslutet var servicekostnaden mindre, i jämförelse med den ursprungliga kostnaden för själva klockan, och att det av fotnot 27 i det angripna beslutet framgår att ”konsumenten inte betrakta[de] servicekostnaden som ett kriterium vid valet av klocka”.

118 Med hänsyn till dessa omständigheter och till att det inte finns någon annan redogörelse i det angripna beslutet i vilken de kriterier som har fastställts i rättspraxis och i tillkännagivandet om definitionen av relevant marknad har beaktats (vilka det har hänvisats till i punkterna 67–70 ovan), anser tribunalen att kommissionen varken har visat att en mindre höjning av priserna på tjänstemarknaden skulle påverka efterfrågan på marknaden för lyx- eller prestigeur, vilket skulle kunna göra en sådan höjning

olönsam, eller att priset på tjänsterna i allmänhet påverkar konkurrensen mellan primära produkter.

119 Av detta följer att kommissionen inte med fog kunde lägga sina överväganden i punkterna 19–22 i det angripna beslutet till grund för slutsatsen att marknaden för reparations- och underhållstjänster inte var en fristående, relevant marknad, utan skulle bedömas tillsammans med marknaden för lyx- eller prestigeur. Kommissionen gjorde sig följaktligen skyldig till en uppenbart oriktig bedömning i detta avseende.

120 Kommissionen har genom sina konstateranden, enligt vilka marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende klockor och marknaden eller marknaderna för reservdelar inte är relevanta marknader som ska bedömas separat, gjort uppenbart oriktiga bedömningar. Det ska ändå prövas huruvida kommissionen, trots dessa fel, korrekt kunde sluta sig till att det inte fanns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att den skulle fullfölja sin utredning.

121 Det framgår klart av det angripna beslutet att den låga sannolikheten för att det skulle konstateras överträdelser av artiklarna 81 EG och 82 EG utgör de huvudsakliga skäl som kommissionen lade till grund för slutsatsen att det inte fanns ett sådant intresse. Det ska således prövas huruvida den felaktiga definitionen av den relevanta marknaden kunde påverka kommissionens konstateranden om sannolikheten för att det förekom överträdelser av gemenskapens konkurrensregler.

3. *Överträdelsen av artikel 81 EG*

Parternas argument

122 Sökanden har gjort gällande att de schweiziska klocktillverkarna faktiskt hade kommit överens om att de oberoende klockreparatörerna skulle uteslutas från gemenskapsmarknaden för underhålls- och reparationstjänster, vilket således utgjorde en överträdelse av artikel 81 EG. Sökanden anser dessutom att kommissionen gjorde sig skyldig till en felaktig rättstillämpning när den bedömde att den praxis som bestod i vägran att tillhandahålla reservdelar till oberoende klockreparatörer utgör ett selektivt distributionssystem som omfattades av det gruppundantag som föreskrivs i förordning nr 2790/1999.

123 När det gäller punkterna 27 och 28 i det angripna beslutet, i vilka kommissionen påstod att den inte hade funnit något bevis för att det förekom ett samordnat förfarande, har sökanden gjort gällande att förekomsten av en sådan praxis normalt inte påvisas genom direkt bevisning, utan genom andra omständigheter. I detta fall hade sökanden emellertid, under det administrativa förfarandet, tillhandahållit flera indicier i detta avseende. Sökanden påpekade, för det första, att majoriteten av de schweiziska klocktillverkarna under en viss period hade avbrutit tillhandahållandet av reservdelar, för det andra, att nästan samtliga tillverkare mot vilka klagomålet riktade sig hörde till välorganiserade ”grupper” av tillverkare, och, för det tredje, att alla dessa tillverkare träffades regelbundet för att behandla strategiska frågor i egenskap av medlemmar i Fédération Horlogère Suisse (FHS). Kommissionen beaktade emellertid inte dessa uppgifter. Den ifrågasatte endast längden på den period under vilken de schweiziska klocktillverkarna faktiskt hade vägrat att fortsätta tillhandahålla reservdelar (det angripna beslutet, punkt 16). Kommissionen saknar även grund för detta konstaterande, eftersom sökanden hade tillhandahållit den en handling av vilken det i varje fall framgick hur länge den vägran som ifrågasatts varade i en viss medlemsstat.

124 Enligt sökanden hade kommissionen i vart fall fel när den bedömde att den praxis som var i fråga kunde omfattas av ett undantag enligt artikel 81.1 EG, eftersom villkoren enligt artikel 81.3 EG, såsom de preciseras i förordning nr 2790/1999, inte är uppfyllda.

125 Kommissionen har gjort gällande att den, såsom den förklarade i punkterna 27 och 28 i det angripna beslutet, under sin utredning inte hade funnit någon bevisning av vilken det framgick att det förekom ett samordnat förfarande eller avtal mellan tillverkarna av lyx- eller prestigeur. Sökanden tillhandahöll inte kommissionen någon tillförlitlig uppgift som den hade kunnat lägga till grund för att fastställa en överträdelse av artikel 81 EG. Det framgår tvärtom att primärmarknaden för klockor är konkurrensutsatt, vilket sökanden inte har bestritt.

126 Vad beträffar den handling som sökanden hade ingett angående respektive vägrans avgränsning i tiden, har kommissionen understrukit att denna handling hade upprättats av sökanden själv, utan att dess källa angetts, och att den endast avser en medlemsstat. Handlingen har följaktligen endast ett svagt bevisvärde. Den visar i vart fall att det rörde sig om en progressiv vägran att tillhandahålla reservdelar till klockor från år 1985 till år 2008, vilket speglar en naturlig utveckling på marknaden.

127 Kommissionen har hävdat att det selektiva distributionssystem som införts av de schweiziska klocktillverkarna är förenligt med bestämmelserna i förordning nr 2790/1999 och att det inte finns någon bevisning av vilken det framgår att det förekom förfaranden som stred mot artikel 4 a i förordningen. Den omständigheten att de schweiziska klocktillverkarna hade ändrat praxis genom att välja ett selektivt distributionssystem grundat på kvalitativa kriterier följer helt av marknadens dynamik och svarar mot konsumenternas efterfrågan och tillverkarnas mål att säkerställa att tjänsterna är av bästa kvalitet.

128 Intervenienten har gjort gällande att sökandens påstående om respektive vägrans avgränsning i tiden – som sträckte sig över en period på ”mer eller mindre två år” före ingivandet av klagomålet – är oriktigt i sak.

129 Intervenienten har även anslutit sig till kommissionens konstaterande att kvaliteten på den service som tillhandahålls av oberoende klockreparatörer är föremål för fler klagomål än kvaliteten på de reparationer som utförs av auktoriserade detaljister eller av tillverkaren själv.

Tribunalens bedömning

130 Vad först avser sökandens anmärkning avseende förekomsten av en konkurrensbegränsande samverkan mellan de schweiziska klocktillverkarna, ska det påpekas att sökanden inte har kunnat visa att kommissionens konstaterande, i punkt 28 i det angripna beslutet, att sökanden inte har lagt fram någon bevisning på grundval av vilken det kan misstänkas att det förekom en konkurrensbegränsande samverkan eller ett samordnat förfarande som syftade till att utesluta oberoende urmakare från marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende lyx- eller prestigeur, är rättsstridigt.

131 I synnerhet ska det framhållas att handlingen med rubriken ”utveckling med avseende på vägran” visar att det år 1985 endast var beträffande 3 varumärken som tillhandahållande av reservdelar vägrades och att motsvarande antal varumärken uppgick till 5 år 1990, 15 år 1995, 35 år 2000, 38 år 2005 och slutligen 50 år 2008.

132 Det kan därför konstateras att även denna handling, som upprättats av sökanden, är ägnad att bekräfta kommissionens ståndpunkt att utvecklingen med avseende på vägran inte var resultatet av en konkurrensbegränsande samverkan, utan av en följd av självständiga affärsbeslut som fattats av de schweiziska klocktillverkarna.

133 Sökanden har för det andra anfört att den praxis som består i selektiv distribution av reservdelar – som innefattar vägran att tillhandahålla nämnda delar till oberoende urmakare och förbud för företagen inom nätet att tillhandahålla nämnda delar till aktörer utanför nätet – strider mot artikel 81 EG och inte kan omfattas av det gruppundantag som medges enligt förordning 2790/1999.

134 Det ska erinras om att det i artikel 2.1 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”Enligt artikel 81.3 [EG] och om inte något annat följer av denna förordning förklaras artikel 81.1 [EG] icke tillämplig på avtal eller samordnade förfaranden som ingås mellan två eller flera företag som vart och ett, inom ramen för avtalet, är verksamt i olika led i produktions- eller distributionskedjan, och som avser villkoren för parternas inköp, försäljning eller återförsäljning av vissa varor eller tjänster (nedan benämnda vertikala avtal).

Detta undantag skall gälla i den mån som dessa avtal innehåller konkurrensbegränsningar som omfattas av artikel 81.1 [EG] (nedan benämnda vertikala begränsningar).”

135 Enligt artikel 3 i samma förordning ”skall undantaget i artikel 2 tillämpas under förutsättning att leverantörens marknadsandel inte överstiger 30 % av den relevanta marknad på vilken denne säljer varor eller tjänster som omfattas av avtalet”.

136 I punkt 94 i riktlinjerna om vertikala begränsningar (EGT C 291 2000, s. 1,) anges dessutom följande:

”Om en leverantör tillverkar både originalutrustning och reparations- eller reservdelar för denna utrustning, är denne leverantör ofta den enda eller största leverantören på eftermarknaderna för reparations- och reservdelarna … Den relevanta marknaden för tillämpning av [förordning nr 2790/1999] kan vara marknaden för originalutrustning inklusive reservdelarna eller en separat marknad och eftermarknad för originalutrustning beroende på omständigheterna i ärendet, såsom de aktuella begränsningarnas verkningar, utrustningens livslängd och betydelsen av kostnader för reparationer eller utbyte av utrustning.”

137 I förevarande fall gjorde kommissionen härvid, i punkt 33 i det angripna beslutet, följande bedömning:

”… Såsom tidigare har förklarats har den analys som kommissionen utfört i detta förfarande lett till slutsatsen att eftermarknaden för reservdelar inte ska betraktas som en från primärmarknaden fristående marknad. Det finns följaktligen anledning att uppskatta vilken makt en viss klocktillverkare har på marknaden i allmänhet och att särskilt beakta dess ställning och styrka på primärmarknaden. Det är därför som det, med hänsyn till att ingen av de klocktillverkare som avses med klagomålet förefaller ha vare sig en dominerande ställning på primärmarknaden eller en marknadsandel som överstiger 30 procent, verkar som om dessa tillverkare kan omfattas av gruppundantagsförordningen.”

138 Det ska erinras om att det, om den uppenbart oriktiga bedömning som har konstaterats i punkt 107 ovan inte hade förekommit, inte kan uteslutas att kommissionen skulle ha dragit slutsatsen att det fanns fristående, relevanta marknader för de reservdelar som är specifika för varumärken, beroende på deras utbytbarhet.

139 Det framgår emellertid inte alls av det angripna beslutet att de schweiziska klocktillverkarnas marknadsandel understiger 30 procent även på marknaderna för reservdelar som är specifika för varumärken.

140 Det kan under dessa omständigheter, om den uppenbart oriktiga bedömning som har konstaterats i punkt 107 ovan inte hade förekommit, och om kommissionen i det angripna beslutet hade upprepat sitt konstaterande i det preliminära ställningstagandet – enligt vilket tillverkarna av lyx- eller prestigeur var de enda som levererade specifika sortiment av reservdelar till förmån för deras egna varumärken – inte uteslutas att kommissionen skulle ha dragit slutsatsen att det undantag som medges enligt förordning 2790/1999 inte var tillämpligt, med hänsyn till artikel 3 i förordningen.

141 Det ska också understrykas att kommissionen, i punkt 43 i det angripna beslutet, under rubriken ”Slutsats”, angående den låga sannolikheten för att de selektiva distributionssystemen strider mot artikel 81 EG, inte hänvisar till någon annan faktor än tillämpligheten av gruppundantaget enligt förordning 2790/1999. Tribunalen anser följaktligen att denna faktor hade en avgörande betydelse i detta hänseende.

142 Tribunalen anser följaktligen att kommissionens slutsats angående den låga sannolikheten för att det förekom en överträdelse av artikel 81 EG också är behäftad med det fel som följer av den uppenbart oriktiga bedömning som har konstaterats i punkt 107 ovan.

4. *Överträdelsen av artikel 82 EG*

Parternas argument

143 Såvitt avser kommissionens konstateranden i punkterna 39–42 i det angripna beslutet, har sökanden gjort gällande att kommissionen i det preliminära ställningstagandet uttalade att varje schweizisk klocktillverkare har en dominerande ställning eller ett monopol med avseende på de reservdelar som är specifika för tillverkarens varumärke. Genom att vägra fortsätta att tillhandahålla sina reservdelar har dessa tillverkare gjort sig skyldiga till missbruk.

144 Den omständigheten att marknaden för schweiziska klockor enligt kommissionens uppfattning är konkurrensutsatt, påverkar enligt sökanden inte konkurrensvillkoren på marknaden för underhålls- och reparationstjänster, som i detta fall skulle ha betraktats som en fristående, relevant marknad. Enligt sökanden är sistnämnda marknad inte längre konkurrensutsatt, bortsett från en viss grad av resterande konkurrens mellan de oberoende klockreparatörerna och de schweiziska klocktillverkarna. Syftet med de sistnämndas praxis, som består i att vägra fortsätta att tillhandahålla reservdelar, är att även denna resterande konkurrens ska undanröjas.

145 Kommissionen har understrukit att enligt dess analys utgörs primärmarknaden av marknaden för klockor som eftermarknaden för reservdelar till klockor är helt beroende av. Det har visat sig att marknaden för klockor är tillräckligt konkurrensutsatt och att det inte finns något bevis på att de schweiziska klocktillverkarna har en kollektiv dominerande ställning eller ens på att det har förekommit missbruk av en dominerande ställning.

146 Intervenienten har hävdat att den inte har en dominerande ställning på primärmarknaden. De förutsättningar som krävs för att en kollektiv dominerande ställning ska kunna konstateras föreligger inte heller.

Tribunalens bedömning

147 I punkt 41 i det angripna beslutet bedömde kommissionen följande:

”Såvitt avser eftermarknaderna har det redan konstaterats att det förefaller osannolikt att de utgör en marknad som ska bedömas separat, och frågan om dominans på dessa marknader ska följaktligen inte bedömas skild från primärmarknaden.”

148 I punkt 44 i det angripna beslutet, under rubriken ”Slutsats”, förklarade kommissionen följande:

”Analysen har lett till prima facie-bedömningen att eftermarknaderna i detta fall inte är fristående marknader. Det förefaller följaktligen inte som om det föreligger en dominerande ställning, vare sig kollektivt eller individuellt, på de eftermarknader som har undersökts. Eftersom det inte föreligger någon dominerande ställning är frågan om missbruk inte relevant.”

149 Såsom har konstaterats i punkt 109 ovan kan det inte uteslutas att kommissionen, om den uppenbart oriktiga bedömning som har konstaterats i punkt 107 ovan inte hade

förekommit, skulle ha dragit slutsatsen att de reservdelar som är specifika för varumärken utgjorde fristående, relevanta marknader, beroende på deras utbytbarhet.

150 Det konstateras att det angripna beslutet inte innehåller någon analys av den ställning som de schweiziska klocktillverkarna har på marknaderna för reservdelar som är specifika för deras egna varumärken. Således har kommissionen i det angripna beslutet varken tagit avstånd från sitt konstaterande i det preliminära ställningstagandet, enligt vilket tillverkarna av lyx- eller prestigeur var de enda som levererade specifika sortiment av reservdelar till förmån för deras egna varumärken, eller tagit ställning till sökandens påstående att de schweiziska klocktillverkarna hade en dominerande ställning på marknaderna för reservdelar som är specifika för deras egna varumärken.

151 Det kan följaktligen inte uteslutas att kommissionen, om den hade dragit slutsatsen att det fanns fristående, relevanta marknader som utgjordes av de reservdelar som är specifika för varumärken, och följaktligen hade undersökt den ställning som de schweiziska klocktillverkarna hade på dessa marknader, skulle ha upprepat sitt konstaterande i det preliminära ställningstagandet, enligt vilket tillverkarna av lyx- eller prestigeur var de enda som levererade specifika sortiment av reservdelar till förmån för sina egna varumärken. Det kan följaktligen inte uteslutas att kommissionen, på denna grund, skulle ha konstaterat att nämnda tillverkare hade en dominerande ställning, eller ett monopol, åtminstone såvitt avser vissa sortiment av deras reservdelar, som utgör relevanta marknader.

152 Eftersom kommissionen grundade sin slutsats, om den låga sannolikheten för att det förekom överträdelser av artikel 82 EG, på att de schweiziska klocktillverkarna inte hade en dominerande ställning, är denna slutsats också behäftad med det fel som följer av den uppenbart oriktiga bedömning som gjordes i samband med definitionen av den relevanta marknaden.

5. *Bedömningen av huruvida det finns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja utredningen*

Parternas argument

153 Sökanden anser att kommissionens förklaringar i punkt 9 i det angripna beslutet, om den påstådda överträdelsens begränsade inverkan på den gemensamma marknadens funktion, den erforderliga utredningens komplexitet och den låga sannolikheten för att det läggs fram bevis för överträdelserna, är felaktiga eller i vart fall inte stöds av något bevis eller något argument. Den anser särskilt att förklaringen om de påstådda överträdelsernas begränsade inverkan är felaktig, med hänsyn till möjligheten att ett hantverkaryrke i unionen försvinner.

154 Sökanden har även gjort gällande att kommissionen, i punkt 14 i det angripna beslutet, samtidigt som den medgav att den ”inte är övertygad om att marknaden för lyx- eller prestigeur är den relevanta (primär)marknaden i detta fall”, likväl grundade sin bedömning på denna definition. Genom att inte definiera den relevanta marknaden kunde kommissionen inte heller, utan att göra sig skyldig till ett logiskt fel, dra slutsatsen att ”det inte [fanns] någon indikation på att det förekom en störning i marknadens funktion”.

155 Kommissionen underlät dessutom att beakta att det konkurrensbegränsande beteende som påtalats rör alla medlemsstater och att kommissionen därför är bäst skickad att besluta åtgärder om återupprättande av en sund konkurrens inom den gemensamma marknaden. Sökanden har hänvisat till rättspraxis i frågan huruvida kommissionen, genom att hänvisa klaganden till de nationella domstolarna, hade tagit hänsyn till omfattningen av det skydd som de sistnämnda kan bevilja. I detta fall kan ett beslut från en enda nationell myndighet eller domstol inte rätta till störningarna av

konkurrensen, i synnerhet eftersom inte alla de schweiziska klockvarumärkena finns representerade i alla medlemsstater.

156 Kommissionen har hänvisat till domen i det ovan i punkt 28 nämnda målet Ufex m.fl. mot kommissionen (punkt 79). Den har åberopat att frågan om det finns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja en utredning ska bedömas med hänsyn till ett avvägningskriterium. Genom att tillämpa ett sådant kriterium kan kommissionen dra slutsatsen att ett klagomål inte har ett tillräckligt gemenskapsintresse för att en utredning som rör klagomålet ska fullföljas, och detta på grundval av endast en faktor eller en kombination av flera faktorer. Eftersom bedömningen av det gemenskapsintresse som avses med klagomålet är beroende av omständigheterna i varje enskilt fall, finns det anledning att varken begränsa det antal bedömningskriterier som kommissionen får hänvisa till eller, omvänt, föreskriva att den uteslutande får använda sig av vissa kriterier.

Tribunalens bedömning

157 Det framgår av fast rättspraxis att kommissionen, när den ger de ingivna klagomålen prioritet, kan fastställa i vilken ordning klagomålen ska behandlas och hänvisa till det gemenskapsintresse som ett ärende har som prioritetsgrundande (domen i det ovan i punkt 27 nämnda målet Tremblay m.fl. mot kommissionen, punkt 60, se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 18 september 1992 i mål T-24/90, Automec mot kommissionen, REG 1992, s. II-2223; svensk specialutgåva, volym 13, s. II-61, punkterna 83–85).

158 När kommissionen bedömer gemenskapsintresset av att pröva ett ärende, ska den ta hänsyn till omständigheterna i fallet, i synnerhet de faktiska och rättsliga omständigheter som har beskrivits i det klagomål som har ingetts till den. För att på bästa

sätt fullgöra sitt uppdrag att övervaka efterlevnaden av artiklarna 81 EG och 82 EG ska kommissionen väga den påstådda överträdelsens inverkan på den gemensamma marknadens funktion mot sannolikheten att det kan fastslås att överträdelsen föreligger och omfattningen av den utredning som är erforderlig (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovan i punkt 157 nämnda målet Automec mot kommissionen, punkt 86; domen i det ovan i punkt 27 nämnda målet Tremblay m.fl. mot kommissionen, punkt 62, och domen i det ovan i punkt 27 nämnda målet Sodima mot kommissionen, punkt 46).

159 Det ankommer härvid på tribunalen att särskilt kontrollera om det framgår av beslutet att kommissionen, för att på bästa sätt fullgöra sitt uppdrag att övervaka efterlevnaden av artiklarna 81 EG och 82 EG, har vägt den påstådda överträdelsens möjliga inverkan på den gemensamma marknadens funktion mot sannolikheten att det kan fastslås att överträdelsen föreligger och omfattningen av den utredning som är erforderlig (se domen i det ovan i punkt 27 nämnda målet Sodima mot kommissionen, punkt 46, och där angiven rättspraxis).

160 Tribunalen erinrar även om den rättspraxis som har angetts i punkt 65 ovan, enligt vilken unionsdomstolens kontroll av hur kommissionen har utövat det utrymme för skönsmässig bedömning som den har vid prövning av klagomål inte får föranleda denna att ersätta kommissionens bedömning av gemenskapsintresset med sin egen bedömning, utan syftet är att kontrollera att det omtvistade beslutet inte är fattat på grundval av materiellt oriktiga uppgifter om de faktiska omständigheterna, att det inte skett en felaktig rättstillämpning och att det inte heller har gjorts en uppenbart oriktig bedömning eller förekommit maktmissbruk.

161 Det ska också erinras om att en uppenbart oriktig bedömning inte räcker för att motivera en ogiltigförklaring av det angripna beslutet om det, under de speciella omständigheter som föreligger i det aktuella fallet, inte hade kunnat ha ett avgörande inflytande på resultatet (se förstainstansrättens dom av den 12 september 2007 i mål T-60/05, UFEX m.fl. mot kommissionen, REG 2007, s. II-3397, punkt 77, se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 14 maj 2002 i mål T-126/99, Graphischer Maschinenbau mot kommissionen, REG 2002, s. II-2427, punkterna 48 och 49). För att uppfylla sin motiveringsskyldighet räcker det dessutom att

kommissionen redogör för de omständigheter och rättsliga överväganden som är av väsentlig betydelse för beslutets systematik (se förstainstansrättens dom av den 4 september 2009 i mål T-211/05, Italien mot kommissionen, REG 2009, s. II-2777, punkt 68 och där angiven rättspraxis).

162 Det finns följaktligen anledning att undersöka betydelsen för det angripna beslutets systematik av de överväganden som är behäftade med en otillräcklig motivering (se punkt 49 ovan), underlåtenheten att beakta de omständigheter som var relevanta, trots att kommissionen är skyldig att beakta alla faktiska och rättsliga omständigheter som den fått kännedom om genom klaganden (se punkt 33 ovan), och uppenbart oriktiga bedömningar (se punkterna 107 och 119 ovan), för att avgöra huruvida dessa rättsstridigheter kunde påverka utförandet av kommissionens uppdrag att väga den påstådda överträdelsens inverkan på den gemensamma marknadens funktion mot sannolikheten att det kan fastslås att överträdelsen föreligger och omfattningen av den utredning som är erforderlig.

163 Det ska i detta hänseende erinras om att kommissionens konstaterande att det inte fanns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja utredningen grundas på fyra huvudsakliga överväganden. För det första avser klagomålet endast en marknad eller ett marknadssegment av begränsad storlek, vars ekonomiska betydelse följaktligen också är begränsad. För det andra kan kommissionen inte, på grundval av de uppgifter som den förfogar över, anse att det föreligger en konkurrensbegränsande samverkan eller ett samordnat förfarande och det är osannolikt att de selektiva distributionssystem som de schweiziska klocktillverkarna har infört inte omfattas av det gruppundantag som medges enligt förordning nr 2790/1999. För det tredje utgör de två eftermarknaderna inga fristående marknader. Det har följaktligen inte framkommit att det finns någon dominerande ställning, vilket innebär att frågan huruvida det har förekommit missbruk inte är relevant. För det fjärde är det, med hänsyn till kommissionens bedömning av de påstådda överträdelserna, föga sannolikt att det skulle konstateras en överträdelse av konkurrensreglerna, även om det tilldelades ytterligare medel för utredningen. Även om överträdelser kunde konstateras, är de nationella

konkurrensmyndigheterna och domstolarna i vart fall väl skickade att pröva överträdelserna (se punkterna 8–11 ovan).

164 Tribunalen anser för det första att övervägandet att klagomålet endast avser en marknad eller ett marknadssegment av begränsad storlek, vars ekonomiska betydelse följaktligen också är begränsad, har haft en stor betydelse vid kommissionens avvägning av de faktorer som ska bedömas vid fastställandet av huruvida det fanns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja utredningen. Övervägandet är emellertid behäftat med en otillräcklig motivering och ett åsidosättande av skyldigheten att beakta alla faktiska och rättsliga omständigheter som är relevanta och att noga undersöka samtliga sådana omständigheter som kommissionen fått kännedom om genom sökanden (se punkt 49 ovan).

165 Det ska för det andra erinras om att kommissionens slutsatser angående den låga sannolikheten för att det förekom överträdelser av artiklarna 81 EG och 82 EG också är behäftade med det fel som följer av de uppenbart oriktiga bedömningar som kommissionen gjort beträffande definitionen av den relevanta marknaden.

166 Dessa rättsstridigheter kan inte förmildras av kommissionens övervägande i punkt 14 i det angripna beslutet, enligt vilket den ”inte är övertygad om att marknaden för lyx- eller prestigeur är den relevanta (primär)marknaden i detta fall” och enligt vilket det inte var nödvändigt att göra en exakt avgränsning av den relevanta marknaden, eftersom ”det inte [fanns] någon indikation på att det förekom en störning i marknadens funktion”.

167 Tribunalen erinrar härvid om att kommissionen, i punkt 33 i det angripna beslutet (se punkt 137 ovan) gjorde följande bedömning:

”… Den analys som kommissionen utfört i detta förfarande [har] lett till slutsatsen att eftermarknaden för reservdelar inte ska betraktas som en från primärmarknaden fristående marknad. Det finns följaktligen anledning att uppskatta vilken makt en viss klocktillverkare har på marknaden i allmänhet och att särskilt beakta dess ställning och styrka på primärmarknaden. Det är därför som det, med hänsyn till att ingen av de klocktillverkare som avses med klagomålet förefaller ha vare sig en dominerande ställning på primärmarknaden eller en marknadsandel som överstiger 30 procent, verkar som om dessa tillverkare kan omfattas av gruppundantagsförordningen.”

168 Det ska även erinras om att kommissionen, i punkt 44 i det angripna beslutet (se punkt 148 ovan) gjorde följande bedömning:

”Analysen har lett till prima facie-bedömningen att eftermarknaderna i detta fall inte är fristående marknader. Det förefaller följaktligen inte som om det föreligger en dominerande ställning … på de eftermarknader som har undersökts. Eftersom det inte föreligger någon dominerande ställning är frågan om missbruk inte relevant.”

169 Av det angripna beslutet framgår följaktligen klart att kommissionen hänvisade till *prima facie*-bedömningen av definitionen av marknaden för att underbygga sin slutsats om den låga sannolikheten för att det förekom överträdelser av artiklarna 81 EG och 82 EG och att den hänvisade till sistnämnda slutsats till stöd för sitt konstaterande att det inte fanns några indikationer på att det förekom störningar på den relevanta marknaden. Kommissionen kan således inte med framgång påstå att den inte behövde definiera den relevanta marknaden på grund av att det inte fanns några indikationer på att det förekom störningar på marknaden, eftersom dess konstaterande

att sådana störningar inte förekom grundades på just den definition av den relevanta marknaden som den faktiskt hade gjort.

170 De rättsstridigheter som kommissionen hade gjort sig skyldig till vid definitionen av den relevanta marknaden kan inte heller undanröjas av dess förklaring, i punkt 18 i det angripna beslutet, av vilken följande framgår: ”Även om det skulle anses att dessa marknader är fristående, relevanta marknader gör den omständigheten att primärmarknaden förefaller vara konkurrensutsatt att det är mycket osannolikt att det förekommer någon konkurrensbegränsande verkan. I synnerhet har prishöjningar på eftermarknaderna en tendens att inte vara lönsamma, med hänsyn till deras inverkan på försäljning på primärmarknaden, såvida inte priserna på primärmarknaden minskas för att kompensera de högre priserna på eftermarknaderna.”

171 Kommissionen har nämligen inte underbyggt sitt påstående, att ”… prishöjningar på eftermarknaderna [har] en tendens att inte vara lönsamma, med hänsyn till deras inverkan på försäljning på primärmarknaden”, med någon analys eller någon bevisning. Den har tvärtom, i det angripna beslutet, hänvisat till en omständighet som motsäger påståendet. I detta hänseende underströk kommissionen nämligen att ”konsumenten inte betraktar servicekostnaden som ett kriterium vid valet av klocka”. Denna omständighet leder sannolikt till att höjningen av priset på nämnda tjänster – eller av priset på reservdelar vilket ingår i priset på nämnda tjänster – inte har någon betydelse för efterfrågan på klockorna av det varumärke som medför en höjning av priset på eftermarknaderna (se punkt 106 ovan).

172 Merparten av de överväganden som har anförts till stöd för kommissionens slutsats att det inte fanns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja utredningen är, för det tredje, behäftad med en otillräcklig motivering, underlåtenheten att beakta en relevant omständighet som framställts i klagomålet och uppenbart oriktiga bedömningar. Det finns därför anledning att pröva huruvida den enda giltiga grund som återstår, enligt vilken de nationella konkurrensmyndigheterna och domstolarna är väl

skickade att utreda och pröva eventuella överträdelser av artiklarna 81 EG och 82 EG, i sig kan utgöra grund för kommissionens slutsats att det inte fanns ett tillräckligt gemenskapsintresse.

173 Det ska erinras om att enligt rättspraxis har kommissionen, när effekten av de överträdelser som har påtalats i ett klagomål inte har märkts annat än huvudsakligen inom en enda medlemsstats territorium och då klaganden i tvister avseende dessa överträdelser har vänt sig till de behöriga domstolarna och förvaltningsmyndigheterna i denna medlemsstat, rätt att avslå klagomålet på grund av att det inte finns ett gemenskapsintresse. Detta gäller dock endast om de nationella instanserna på ett tillfredsställande sätt kan tillvarata klagandens rättigheter, vilket förutsätter att dessa har möjlighet att samla de faktiska uppgifterna för att kunna avgöra om förfarandena i fråga utgör en överträdelse av de ovannämnda bestämmelserna i fördraget (förstainstansrättens dom av den 3 juli 2007 i mål T-458/04, Au lys de France mot kommissionen, ej publicerad i rättsfallssamlingen, punkt 83, se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 157 nämnda målet Automec mot kommissionen, punkterna 89–96).

174 Det ska dessutom påpekas att de tidigare målen, i vilka förstainstansrätten har haft tillfälle att pröva en grund som kommissionen anfört beträffande klagandes möjligheter att tillvarata sina rättigheter vid de nationella myndigheterna och domstolarna, avsåg situationer där de förfaranden som hade påtalats av klagandena huvudsakligen var begränsade till en enda medlemsstats territorium och där förfaranden redan hade inletts vid nämnda myndigheter eller domstolar (förstainstansrättens dom av den 24 januari 1995 i mål T-114/92, BEMIM mot kommissionen, REG 1995, s. II-147, punkterna 76 och 77, domen i det ovan i punkt 27 nämnda målet Tremblay m.fl. mot kommissionen, punkterna 73 och 74, domen i det ovan i punkt 26 nämnda målet AEPI mot kommissionen, punkt 46, och domen i det ovan i punkt 161 nämnda målet UFEX m.fl. mot kommissionen, punkt 157).

175 Även om kommissionen i förevarande fall har angett att det förekommer mindre avvikelser mellan de olika medlemsstaterna i fråga om utbredningen av de förfaranden som påtalats av sökanden, har den tillstått att nämnda förfarande åtminstone

förekommer inom fem medlemsstaters territorier, och den har varken förnekat eller bekräftat att förfarandet förekommer inom hela unionens område.

176 Även om det i förevarande fall antas att de nationella myndigheterna och domstolarna är väl skickade att pröva de eventuella överträdelser som avses med klagomålet, vilket kommissionen har slutit sig till i punkt 8 i det angripna beslutet, är således detta övervägande i sig inte tillräckligt för att utgöra grund för kommissionens slutgiltiga bedömning att det inte finns ett tillräckligt gemenskapsintresse. Det förfarande som påtalats förekommer nämligen i åtminstone fem medlemsstater, eller till och med i alla medlemsstater, och det kan tillskrivas företag för vilka sätet och platsen för tillverkningen finns utanför unionen. Detta är en indikation på att en talan som väcks på unionsnivå kan vara effektivare än talan som i flera fall väcks på nationell nivå.

177 Mot bakgrund av det anförda drar tribunalen slutsatsen att de rättsstridigheter som kommissionen har gjort sig skyldig till är ägnade att påverka dess bedömning av frågan huruvida det finns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja utredningen av klagomålet.

178 Det angripna beslutet ska följaktligen ogiltigförklaras, utan att det är nödvändigt att pröva vare sig sökandens övriga grunder och argument eller dess begäran att ett avsnitt i kommissionens svar på de skriftliga frågorna från tribunalen ska tas bort från handlingarna i målet.

Rättegångskostnader

179 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Finns det flera tappande parter, ska tribunalen besluta om fördelningen av rättegångskostnaderna.

180 Sökanden har yrkat att intervenienten ska bära sina rättegångskostnader och förpliktas att ersätta de kostnader som sökanden har förorsakats till följd av interventionen och att kommissionen ska bära sina rättegångskostnader och förpliktas att ersätta övriga kostnader som sökanden har förorsakats. Eftersom kommissionen och intervenienten har tappat målet, ska sökandens yrkanden bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (fjärde avdelningen)

följande:

1) Kommissionens beslut K(2008) 3600 av den 10 juli 2008 i ärende COMP/E-1/39097 ogiltigförklaras.

2) Richemont International SA ska bära sina rättegångskostnader och ersätta de kostnader som Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs (CEAHR) har förorsakats till följd av interventionen.

3) Europeiska kommissionen ska bära sina rättegångskostnader och ersätta övriga kostnader som CEAHR har förorsakats.

Czúcz Labucka O'Higgins

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 15 december 2010.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten ..... II - 5872

Förfarandet och parternas yrkanden ..... II - 5875

Rättslig bedömning ..... II - 5877

1. Storleken på den marknad som avses med klagomålet och dess ekonomiska betydelse ..... II - 5878

Parternas argument ..... II - 5878

Tribunalens bedömning ..... II - 5879

2. Definitionen av den relevanta marknaden ..... II - 5886

Parternas argument ..... II - 5886

Tribunalens bedömning ..... II - 5891

Den första invändningen, enligt vilken begreppet ”klockor som det lönar sig att reparera” felaktigt ersattes med begreppet ”lyx- eller prestigeur” ..... II - 5894

Den andra invändningen, enligt vilken det inte gjordes en separat prövning av marknaden för reparations- och underhållstjänster avseende klockor och marknaden för reservdelar ..... II - 5895

— Prövningen avseende marknaden för reservdelar ..... II - 5896

— Prövningen av marknaden för reparations- och underhållstjänster ... II - 5907

3. Överträdelsen av artikel 81 EG ..... II - 5912

Parternas argument ..... II - 5912

Tribunalens bedömning ..... II - 5914

4. Överträdelsen av artikel 82 EG ..... II - 5918

Parternas argument ..... II - 5918

Tribunalens bedömning ..... II - 5919

5. Bedömningen av huruvida det finns ett tillräckligt gemenskapsintresse för att fullfölja utredningen ..... II - 5921

Parternas argument ..... II - 5921

Tribunalens bedömning ..... II - 5922

Rättegångskostnader ..... II - 5930